

Uzupełnienie do pracy „Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Gdańskiego”

Addenda to “Endangered and threatened vascular plants of Gdańskie Pomerania”

TOMASZ S. OLSZEWSKI, RYSZARD MARKOWSKI

T. S. Olszewski, R. Markowski, *Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Uniwersytet Gdański, Al. Legionów 9, 80-441 Gdańsk, e-mail: tso@univ.gda.pl, biorm@univ.gda.pl*

ABSTRACT: A list of all special treatment vascular plants of Gdańskie Pomerania, which are under law protection, is given. It includes 64 taxa, which law status has changed after publishing the work “Endangered and threatened vascular plants of Gdańskie Pomerania”, according to the Decree of Minister of the Environment of July 9th, 2004.

KEY WORDS: “Endangered and threatened vascular plants of Gdańskie Pomerania”, addenda, protected plants

Praca „Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Gdańskiego” ukazała się drukiem w marcu 2004 r. (Markowski, Buliński 2004). Wśród dodatkowych informacji o taksonach jak zagrożenie w skali Pomorza Zachodniego i Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995) oraz w skali kraju (Zarzycki, Szelaąg 1992) zawierała ona także dane o statusie ochrony prawnej w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z 11 września 2001 r. (Rozporządzenie... 2001). Wydanie nowego rozporządzenia już po ukazaniu się czerwonej listy (Rozporządzenie... 2004) stworzyło konieczność uaktualnienia we wspomnianej wyżej pracy danych o ochronie gatunkowej.

W pracy „Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Gdańskiego” figuruje 111 gatunków podlegających ochronie ścisłej i 6 ochronie częściowej (por. Markowski, Buliński 2004). Nowe rozporządzenie z 2004 r. spowodowało zmianę statusu prawnego dla 64 gatunków z czerwonej listy roślin naczyniowych regionu (tab. 1). 59 z nich zostało objętych ochroną gatunkową ścisłą, jeden – częściową (*Allium ursinum*), dla trzech: *Aster amellus*, *Digitalis grandiflora*

OLSZEWSKI T. S., MARKOWSKI R. 2005. Addenda to “Endangered and threatened vascular plants of Gdańskie Pomerania”. – *Acta Bot. Cassub.* 5: 155–158.

i *Taxus baccata* zmieniono formę ochrony z częściowej na ścisłą, a dla jednego – *Nympaea alba* ze ścisłej na częściową. Obecnie na czerwonej liście figurują 172 taksony objęte ochroną ścisłą i 5 ochroną częściową, co stanowi łącznie 32,8% wszystkich gatunków roślin naczyniowych zagrożonych w regionie.

Tabela 1. Wykaz gatunków roślin naczyniowych zagrożonych w skali Pomorza Gdańskiego, obecnie podlegających ochronie prawnej

Table 1. List of vascular plant species endangered and threatened in Gdańskie Pomerania, actually being under protection

ściśle chronione – strictly protected	
<i>Aconitum variegatum</i> L.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó
<i>Adenophora liliifolia</i> (L.) Besser	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó
<i>Adonis vernalis</i> L.	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh.
<i>Agrimonia pilosa</i> Ledeb.	<i>Dactylorhiza russowii</i> (Klinge) Holub
<i>Anemone sylvestris</i> L.	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i> (Saut.) Soó
<i>Aquilegia vulgaris</i> L.	<i>Daphne mezereum</i> L.
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.	<i>Dianthus arenarius</i> L.
<i>Arnica montana</i> L.	<i>Dianthus armeria</i> L.
<i>Aster amellus</i> L.*	<i>Dianthus superbus</i> L. s. str.
<i>Aster tripolium</i> L.	<i>Dictamnus albus</i> L.
<i>Baeothryon cespitosum</i> (L.) A.Dietr.	<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.*
<i>Batrachium baudotii</i> (Godr.) Bosch	<i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub
<i>Batrachium fluitans</i> (Lam.) Wimm.	<i>Diphasiastrum tristachyum</i> (Pursh) Holub
<i>Betula humilis</i> Schrank	<i>Diphasiastrum zeilleri</i> (Rouy) Holub
<i>Blechnum spicant</i> (L.) Roth	<i>Dracocephalum ruyschiana</i> L.
<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	<i>Drosera anglica</i> Huds.
<i>Botrychium matricarifolium</i> (Retz.) A.Braun ex W.D.J.Koch	<i>Drosera intermedia</i> Hayne
<i>Botrychium multifidum</i> (S.G.Gmel.) Rupr.	<i>Drosera xobovata</i> Mert. & W.D.J.Koch
<i>Botrychium simplex</i> E.Hitchc.	<i>Elatine alsinastrum</i> L.
<i>Campanula latifolia</i> L.	<i>Elatine hexandra</i> (Lapierre) DC.
<i>Campanula sibirica</i> L.	<i>Elatine hydropiper</i> L. emend. Oeder
<i>Carex chordorrhiza</i> L.f.	<i>Elatine triandra</i> Schkuhr
<i>Carex divulsa</i> Stokes	<i>Eleocharis multicaulis</i> Sm.
<i>Carex limosa</i> L.	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm.) Besser
<i>Carex pulicaris</i> L.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz
<i>Carex supina</i> Wahlenb.	<i>Epipactis purpurata</i> Sm.
<i>Carlina acaulis</i> L.	<i>Epipogium aphyllum</i> Sw.
<i>Centaureum littorale</i> (Turner) Gilmour	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.
<i>Centaureum pulchellum</i> (Sw.) Druce	<i>Equisetum variegatum</i> Schleich.
<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	<i>Erica tetralix</i> L.
<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	<i>Eriophorum gracile</i> W.D.J.Koch
<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W.P.C.Barton	<i>Eryngium maritimum</i> L.
<i>Cimicifuga europaea</i> Schipcz.	<i>Fritillaria meleagris</i> L.
<i>Cladium mariscus</i> (L.) Pohl	<i>Galanthus nivalis</i> L.
<i>Coeloglossum viride</i> (L.) Hartm.	<i>Gentiana cruciata</i> L.
<i>Corallorhiza trifida</i> Châtel.	<i>Gentiana pneumonanthe</i> L.
<i>Corrigiola litoralis</i> L.	<i>Gentianella amarella</i> (L.) Börner
<i>Cypripedium calceolus</i> L.	<i>Gentianella baltica</i> (Murb.) Börner
<i>Dactylorhiza baltica</i> (Klinge) N.I.Orlova	<i>Gentianella uliginosa</i> (Willd.) Börner
<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.
	<i>Gladiolus paluster</i> Gaudin

<i>Glaux maritima</i> L.	<i>Oxytropis pilosa</i> (L.) DC.
<i>Goodyera repens</i> (L.) R.Br.	<i>Pedicularis palustris</i> L.
<i>Gratiola officinalis</i> L.	<i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i> L.
<i>Groenlandia densa</i> (L.) Fourr.	<i>Pedicularis sylvatica</i> L.
<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br.	<i>Pilularia globulifera</i> L.
<i>Hammarbya paludosa</i> (L.) Kuntze	<i>Pinguicula vulgaris</i> L. subsp. <i>vulgaris</i>
<i>Herminium monorchis</i> (L.) R.Br.	<i>Plantago coronopus</i> L.
<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank & Mart.	<i>Plantago maritima</i> L. s. str.
<i>Iris sibirica</i> L.	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.
<i>Isoetes echinospora</i> Durieu	<i>Platanthera chlorantha</i> (Custer) Rchb.
<i>Isoetes lacustris</i> L.	<i>Polemonium coeruleum</i> L.
<i>Jovibarba sobolifera</i> (Sims) Opiz	<i>Polystichum aculeatum</i> (L.) Roth
<i>Lathyrus pisiiformis</i> L.	<i>Primula farinosa</i> L.
<i>Lilium martagon</i> L.	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. subsp. <i>patens</i>
<i>Linaria odora</i> (M.Bieb.) Fisch.	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill.
<i>Linnaea borealis</i> L.	<i>Pulsatilla vernalis</i> (L.) Mill.
<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.	<i>Rhynchospora fusca</i> (L.) W.T.Aiton
<i>Littorella uniflora</i> (L.) Asch.	<i>Rubus chamaemorus</i> L.
<i>Lobelia dortmanna</i> L.	<i>Salicornia europaea</i> L.
<i>Lonicera periclymenum</i> L.	<i>Salix myrtilloides</i> L.
<i>Luronium natans</i> (L.) Raf.	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.
<i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub	<i>Saxifraga hirculus</i> L.
<i>Malaxis monophyllos</i> (L.) Sw.	<i>Scheuchzeria palustris</i> L.
<i>Matteucia struthiopteris</i> (L.) Tod.	<i>Schoenus ferrugineus</i> L.
<i>Montia fontana</i> L.	<i>Scorzonera purpurea</i> L. s. str.
<i>Myrica gale</i> L.	<i>Sorbus intermedia</i> (Ehrh.) Pers.
<i>Najas minor</i> All.	<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz
<i>Neottia cordata</i> (L.) Rich.	<i>Stipa capillata</i> L.
<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	<i>Stipa joannis</i> Čelak. s. str.
<i>Nuphar pumila</i> (Timm) DC.	<i>Swertia perennis</i> L.
<i>Nymphaea candida</i> C.Presl	<i>Taxus baccata</i> L.*
<i>Nymphoides peltata</i> (S.G.Gmel.) Kuntze	<i>Thesium ebracteatum</i> Hayne
<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.	<i>Tofieldia calyculata</i> (L.) Wahlenb.
<i>Orchis coriophora</i> L.	<i>Trollius europaeus</i> L. s. str.
<i>Orchis mascula</i> (L.) L.	<i>Utricularia australis</i> R.Br.
<i>Orchis militaris</i> L.	<i>Utricularia intermedia</i> Hayne
<i>Orchis morio</i> L.	<i>Utricularia minor</i> L.
<i>Orchis palustris</i> Jacq.	<i>Utricularia ochroleuca</i> R.W.Hartm.
<i>Orchis ustulata</i> L.	<i>Utricularia vulgaris</i> L.
<i>Orobanche alsatica</i> Kirschl.	<i>Viola epipsila</i> Ledeb.
<i>Orobanche caryophyllacea</i> Sm.	<i>Viola stagnina</i> Kit.
<i>Orobanche coerulescens</i> Stephan ex Willd.	<i>Zostera marina</i> L.
<i>Orobanche elatior</i> Sutton	częściowo chronione – partly protected
<i>Orobanche lutea</i> Baumg.	<i>Allium ursinum</i> L.
<i>Orobanche pallidiflora</i> Wimm. & Grab.	<i>Asarum europaeum</i> L.
<i>Orobanche purpurea</i> Jacq.	<i>Hierochloë australis</i> (Schrad.) Roem. & Schult.
<i>Orobanche ramosa</i> L.	<i>Hierochloë odorata</i> (L.) P.Beauv.
<i>Osmunda regalis</i> L.	<i>Nymphaea alba</i> L.**
<i>Ostericum palustre</i> Besser	

Objaśnienia: * – gatunek objęty wcześniej ochroną częściową, ** – gatunek objęty wcześniej ochroną ścisłą. Nazwy gatunków, których status prawny uległ zmianie w 2004 r. wytłuszczono.

Explanations: * – formerly partly protected, ** – formerly strictly protected. Species, which law status changed, according to the Decree of Minister of the Environment of July 9th, 2004, are written in boldface.

Literatura

- MARKOWSKI R., BULIŃSKI M. 2004. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Gdańskiego. Endangered and threatened vascular plants of Gdańskie Pomerania. – Acta Bot. Cassub., Monogr. 1: 1–75.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów. – Dz. U. Nr 107, poz. 1176 z dnia 29 września 2001 r.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną. – Dz. U. Nr 168, poz. 1764 z dnia 28 lipca 2004 r.
- ZARZYCKI K., SZELĄG Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. Red list of threatened vascular plants in Poland. – W: ZARZYCKI K., WOJEWODA W., HEINRICH Z. (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce. Wyd. 2. List of threatened plants in Poland. 2nd ed. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków, s. 87–98.
- ŻUKOWSKI W., JACKOWIAK B. 1995. Lista roślin naczyniowych ginących i zagrożonych na Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce. List of endangered and threatened vascular plants of Western Pomerania and Wielkopolska (Great Poland). – W: ŻUKOWSKI W., JACKOWIAK B. (red.), Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Endangered and threatened vascular plants of Western Pomerania and Wielkopolska. – Prace Zakładu Taksonomii Roślin UAM w Poznaniu 3: 9–96. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.